SVOBODA СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY — УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

Пам'ятаймо про Україну!

VOL. C. No. 33. JERSEY CITY and NEW YORK. FRIDAY, FEBRUARY 19, 1993. CENTS 25 ЦЕНТІВ ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК. П'ЯТНИЦЯ, 19-го ЛЮТОГО 1993. Ч. 33. РІК C.

Закінчилася візита Л. Кравчука до Великобританії

Київ (УНІАР). — Сюди 12-го лютого повернувся Президент України Леонід Кравчук, який 9—12-го лютого перебував з офіційною візитою у Великобританії та Шотляндії.

На спільній пресовій конференції Л. Кравчука і Д. Мейджора, Президент заявив журналістам, що візита пройшла успішно і закінчилася підписанням важливих документів і низки угод про співпрацю. Головним, за словами Кравчука, є змога ще раз заявити світові про Україну, її політику і про готовність Великобританії співпрацювати з нею на правовій основі, створеній під час візити.

Президент Л. Кравчук

Л. Кравчук повідомив, що під час розмови з керівниками Европейського банку реконструкції і розвитку обговорена можливість надання Україні допомоги, а також створення Міжнародного фонду ядерного роззброєння, ідею якого він висунув недавно в Давосі. Президент висловив певність, що Верховна Рада ратифікує договір Старт-1 і приєднання до угоди про нерозповсюдження ядерної зброї. Однак Україна мусить подбати і про власну безпеку, і про фінансово-організаційну допомогу від Заходу для ліквідації ядерної зброї.

Президент Кравчук відзначив, що Великобританія надала Україні гарантії безпеки і не пов'язувала ратифікацію договору Старт-1 з наданням Україні допомоги.

Щодо указу президента Росії Б. Єльцина, згідно з яким Росія проголосила себе спадкоємницею рухомого і нерухомого майна СССР за кордоном, Кравчук відповів, що хтось все одно має взяти на себе юридичну відповідальність за це майно і що в другій частині єльцинського указу є запис про можливість двосторонніх переговорів Росії з країнами СНД для визначення своєї частки боргу колишнього СССР.

Прем'єр-міністер Великобританії Джан Мейджор заявив журналістам, що „Україна вступила в сім'ю вільних народів, а підписані між Великобританією й Україною угоди охоплюють найважливіші сфери взаємодії, зокрема, освіту, науку, культуру, захист інвестицій, повітряне сполучення тощо. Ці угоди, за словами Мейджора, є „будівельним матеріялом" для надання допомоги Україні в здійсненні економічних реформ.

Під час розмови з членами Европейського банку реконструкції і розвитку (ЕБРР) обговорено такі вигідні напрямки співпраці як реконструкція підприємств металюргійної промисловости, спільне видобування нафти, будівництво пристані для нафтових танкерів в Одесі тощо.

Президент ЕБРР Жак Атталі звернув особливу увагу на забезпечення надійности атомних електростанцій та охорону довкілля, продовження інтенсивної приватизації, зміцнення фінансової системи, удосконалення інфраструктури і телекомунікацій. Ж. Атталі підтвердив, що ЕБРР надає виключного значення регулюванню бюджету, хоч і не розглядає це як умову для своєї участи у здійсненні економічних реформ в Україні.

Агентство Франс Прес повідомляє, що на спільній пресовій конференції нічого не сказано про фінансову допомогу з боку ЕБРР. Агентство „Ройтер" у зв'язку з цим нагадує, що ще недавно міжнародні фінансові організації висували до України вимогу зупинити інфляцію, яка становить 50 відсотків щомісяця, а також зменшити дефіцит бюджету. Тільки за таких умов Захід готовий підтримати реформи.

Президент України Л. Кравчук сказав, що коли Україна надто довго чекатиме допомоги від Заходу, то вона може і не знадобиться.

Амбасадор України О. Білорус відвідав Пенсильванію

Вашінгтон (Пресова служба Посольства України у ЗСА). — Перспективи відкриття американсько-української торговельно-промислової палати у Філядельфії обговорювалися під час візити амбасадора України Олега Білоруса до цього великого промислового стейту на східньому побережжі ЗСА. Під час переговорів з керівництвом міністерства торгівлі обговорювалися також пляни довготривалої програми ділового співробітництва провідних корпорацій та компаній Пенсильванії з українськими партнерами, перспективи розвитку туризму на Україну з цього стейту, де мешкають тисячі американців українського походження.

Під час візити до стейту Пенсильванія Олег Білорус провів зустрічі з керівниками та активістами ряду впливових громадських та релігійних організацій української діяспори стейту.

Обмежено пожертви партіям

Київ (УНІАР). — Тут 9-го лютого на засіданні постійної комісії Верховної Ради з питань законодавства і законности ухвалене рішення, що максимальний розмір добровільних пожертв на користь політичних партій має не перевищувати 920 міл. карбованців на рік, тобто 200,000 мінімальних заробітків.

Якщо одна фізична особа пожертвувала більше, ніж 10 мінімальних зарплат, а юридична — більше 50 мінімальних зарплат, то імена таких осіб і організацій мають бути опубліковані у відкритій пресі.

Кабінет Міністрів запропонував визначити порядок подання політичними партіями декларацій про свої доходи і витрати, які також підлягають публікації.

КРИЗА У ВЕРХОВНІЙ РАДІ

Київ (УНІАР). — Відновилися пленарні засідання Верховної Ради України. Питання, представлені на розгляд сесії: вибори до Конституційного суду України; про голову Державного митного комітету України; про зміни та доповнення до деяких законодавчих актів, у зв'язку із прийняттям закону „Про приватизацію державного житлового фонду"; про зміни до закону України „Про прокуратуру"; про зміни та доповнення до Процесуального кодексу України тощо.

У залі панувала досить нервова атмосфера, оскільки довгий час не могли добитися кворуму. Депутат В'ячеслав Чорновіл заявив про те, що не менше 40 депутатів проголосувало „за себе і за свого товариша". Лідер опозиції зазначив, що у Польщі за подібні дії депутати притягаються до судової відповідальности. В'ячеслав Чорновіл запропонував зняти питання про Конституційний суд до прийняття нової Конституції.

Федір Панасюк назвав ситуацію, що склалася у Верховній Раді, фарсом. Він заявив, що Конституційний суд хочуть поставити під сумнів лише для того, щоб продовжувати беззаконня. Очевидно, під „беззаконням" Ф. Панасюк мав на увазі заборону Комуністичної партії, бо під кінець виступу зазначив: „Нас більшість тут - комуністи".

Михайло Швайка звинуватив Голову Верховної Ради Івана Плюща у нав'язуванні невідповідних кандидатур до складу Конституційного суду. Він також запропонував зняти питання про Конституційний суд і зайнятися економікою. У разі, якщо Верховна Рада не зможе перейти до вирішення питань, пов'язаних з економікою і виведенням країни з економічної кризи, М. Швайка запропонував негайно розпустити Верховну Раду.

Тим не менш, Іван Плющ заявив, що обговорення кандидатур уже завершено. Від депутата Олексія Чернявського надійшла пропозиція закликати Президента України до звіту про внутрішню та зовнішню політику України. І. Плющ повідомив, що Леонід Кравчук зараз готує таку доповідь, яку він виголосить на Верховній Раді десь на початку березня. Крім того, І. Плющ підтвердив свою пропозицію про те, що всі суперечности виникають через неузгодження закону „Про самоуправління і місцеві ради" та закону „Про адміністрацію Президента". Тут мусить бути боротьба, наголосив І. Плющ, натякаючи, очевидно, на те, що Верховна Рада мусить боротися проти Президента.

І. Плющ заявив, що Верховна Рада може приступати до виборів Конституційного суду, оскільки у залі знаходиться більше половини депутатського складу. Хоча це менше двох третин, необхідних для ухвалення рішень, але, згідно з тим часовим регламентом, кількість депутатів, які знаходяться у залі (264), достатня. Після бурхливих обговорень І. Плющ оголосив, що пленарна сесія відкрита і приступає до голосування складу Конституційного суду України.

Під час обговорення звинувачено демократів у захваті влади та наголошено, що Уряд і телебачення взагалі є „рухівські". Сергій Головатий намагався звернути увагу на 104 статтю Конституції, яка суперечить рішенню І. Плюща і в якій сказано, що рішення може ухвалюватися, коли в залі засідань Верховної Ради зареєстровано більше 2/3 депутатів. Але голова ВР І. Плющ відхилив зауваження, посилаючися при цьому на зміни у регляменті ВР, які були запропоновані Олександром Коцюбою і проголосовані комуністичною більшістю, коли стояло питання про необхідність арешту народного депутата Степана Хмари.

Криза у ВР досягла вершин. Заблькувавши трибуну, депутати Народної Ради не дали можливости обговорити і проголосувати питання виборів до Конституційного суду, на якому так наполягали депутати-соціялісти і сам голова ВР. Не дав бажаних результатів і виступ голови Конституційного суду Леоніда Юзькова, який заявив, що вибори складу КС слід перенести на пізніше.

Зібравшися на нараду у перерві, члени Народної Ради проаналізували ситуацію та визнали її критичною. Обговоривши кілька пропозицій зупинилися на необхідности утворення узгоджувальної комісії по п'ять осіб від обох таборів.

Годину пізніше завершила нараду опозиція, відбулася пресова конференція, фракції Соціялістичної Партії України у ВР, під час якої лідер СПУ Олександер Мороз гостро скритикував дії Народної Ради. Наявність парляментської кризи соціялісти заперечили.

Розповсюджено заяву депутатів-соціялістів, у якій вони оголосили себе опозицією до влади і звинуватили Уряд у веденні прорухівської політики.

Незважаючи на заходи опозиції, голосування у виборах складу Конституційного суду України все-таки відбулося, але члени Народної Ради участи у голосуванні не брали. Із 10 кандидатів таємним голосуванням до КС обрано Корнєєва, Михеєнка та Тихого. Потебенько і Черонов свої кандидатури зняли. Загалом Конституційний суд України має складатися з 15 осіб.

З цього приводу Народна Рада оприлюднила заяву „До вирішення економічних проблем, стабілізації у суспільстві, прийняття нової Конституції — обрання Конституційного суду, що зорієнтований „захищати" стару Конституцію, неприпустиме", — сказано у заяві Народної Ради, розповсюдженій під час пленарного засідання. „Пропонуємо відкликати голосування у виборах складу КС. Якщо ВР затвердить результати цього незаконного голосування, то Народна Рада буде розцінювати цей акт, як початок необільшовицького перевороту", — наголошують автори заяви.

В НЕДІЛЮ, 14-ГО ЛЮТОГО, у Литві відбулися президентські вибори. Найбільше голосів — 60 відсотків — дістав колишній лідер литовської комуністичної партії Альґірдас Бразаускас. Його головним суперником був професійний дипломат, теперішній литовський амбасадор у Вашінгтоні Стасіс Лозорайтіс. В Литві його мало хто знає, оскільки інтелектуал-антикомуніст понад 50 років прожив в еміграції на Заході. С. Лозорайтіса підтримали тільки 38 відсотків виборців.

Україна чекає нафту зі Сходу

Київ (Наталія Годзілевська). — Однією з найбільш актуальних проблем для економіки незалежної України сьогодні є проблема енергоносіїв, і зокрема — нафти. Донедавна єдиним джерелом цієї сировини для українських підприємств була Росія, але, поперше, видобуток нафти в Росії останнім часом постійно зменшується, а подруге, у зв'язку з періодичними загостреннями українсько-російських стосунків народне господарство України так само періодично опиняється у стані застою: варто лише згадати випадок, коли після проголошення Верховною Радою України акту про незалежність економіка новонародженої незалежної держави опинилася на межі зупинки.

Свого часу прем'єр Фокін вирішував проблему нафти завдяки постійним поїздкам до Москви. Але зрозуміло, що така практика не вирішувала, та й не могла вирішити цього надзвичайно важливого для української економіки питання. Новий уряд під проводом Леоніда Кучми в перші ж дні своєї роботи також зіткнувся з цією проблемою: і тут, знову ж таки, не обійшлося без переговорів української делеґації з російськими урядовцями. Але, схоже, протягом нинішнього року Україна позбудеться „нафтової залежности".

На своїй першій пресовій конференції, що відбулася в Києві 10-го лютого, новий начальник Чорноморського Морського Пароплавства (ЧМП) Павло Кудюкін, призначений на цю посаду замість Олександра Пилипенка, який зажив сумної слави через фінансові махінації під дахом ЧМП, повідомив про розроблення спільного українсько-німецького проєкту оновлення української фльоти. В рамках проєкту передбачається створення української танкерної фльоти для транспортування нафти зі Сходу, а також розширення вже існуючих нафтових терміналів у чорноморських портах і будівництва нових терміналів загальною пропускною спроможністю близько 40 мільйонів тонн нафти на рік. Цікаво, що річні потреби української економіки у нафті становлять 60 мільйонів тонн, тому, виходячи з наведених цифр, можна зробити висновок щодо намірів України дві треті необхідної нафти отримувати не з Росії.

Згаданий проєкт найближчим часом повинні розглянути експерти українського уряду і Президента. Німецькі партнери, переговори з якими провадив нещодавно новий начальник ЧМП Павло Кудюкін, вже підтвердили стовідсоткове фінансування проєкту. А тим часом столицю України відвідала офіційна іранська делеґація і під час переговорів, які провадилися з представниками українського уряду, йшлося, знову ж таки, про нафту і газ, якого також потребує економіка України. Виглядає, що з усіх питань учасники переговорів дійшли до згоди: принаймні, на пресовій конференції представники Ірану повідомили, що через територію Азербайджану в Україну буде прокладено газопровід, а отже піде газ. А щодо нафти, то вже цього року Іран власними танкерами відтранспортує до Одеси перші 4 мільйони тонн цієї сировини.

В. Чорновіл і А. Пашко виступлять у Вашінґтоні

Вашінґтон. — Фонд ЗСА — Україна і Україна — 2000 влаштовують тут у четвер, 25-го лютого, о год. 7:30 вечора громадську зустріч з Вячеславом Чорноволом і Атеною Пашко, яка відбудеться в залі Собору Пресвятої Родини: 4250 Harewood Road, NE. Гості поділяться спостереженнями про сьогоднішні процеси в Україні, в яких вони, як видатні політичні та громадські діячі, беруть участь.

В. Чорновіл, голова Руху і народний депутат України, прибуде до ЗСА з дружиною Атеною Пашко, головою Союзу Українок в Україні, на відвідини столиці та інших міст ЗСА, де є більші скупчення українців. Приліт достойних гостей передбачений на 22-ге лютого, перебування у Вашінґтоні — три дні, а 26-го лютого гості зустрінуться з українською громадою у Чикаго. 28-го лютого В. Чорновіл і А. Пашко прилетять до Ню Йорку, де відбудеться ряд зустрічей, а відтак гості поїдуть до Філядельфії і Дітройту, звідки відлетять до Монтреалю.

Помер мистець Ю. Кульчицький

Мужен, Франція. — Рівно після двох тижнів від смерти мисткині Іванни Винників-Нижник помер 24-го січня у Мужені, біля Канн, її довголітній товариш по праці на мистецькому полі Юрій Кульчицький, маляр, графік і кераміст.

Народжений 18-го грудня 1912 року в Підбужі у Галичині, він студіював мистецтво у Київській академії мистецтв. Після війни переїхав у 1948 році до Парижу, де брав участь у різних виставках із своїми художніми творами.

У 1960 році перенісся жити напостійно до Мужену, біля Канн до садиби Винниченків, де разом із І. Винників-Нижник відкрив керамічну майстерню. Він змодернізував українську народну кераміку, творячи вигадливі збанки, кахлі, лямпи і тарелі, які здобули широке зацікавлення і численних покупців у південній Франції.

Ю. Кульчицький був, однак, також видатним малярем-експресіоністом, а зокрема графіком-деревориттником, який створив цілі серії ілюстрацій, між якими вибивається цикл посвячений козаччині.

Перед декількома роками появилася про Ю. Кульчицького монографія французькою мовою з численними кольоровими ілюстраціями. У 1989 році Ю. Кульчицький видав монографію про графіку Соні Левицької, видатної української малярки у Франції, яка жила в 1874-1937 роках.

Ю. Кульчицький був видатним мистцем, що матиме тривке місце в історії українського мистецтва.

Похоронний обряд відбувся в Мужені 29-го січня.

АМБАСАДОР УКРАЇНИ в ЗСА Олег Білорус відвідав Коннектикат на запрошення губернатора цього стейту Ловелла Вайкера. У ході розмови йшлося про розширення американсько-українського співробітництва на реґіональному рівні.

Б. КЛІНТОН ПРЕДСТАВИВ КОНҐРЕСОВІ СВІЙ ЕКОНОМІЧНИЙ ПЛЯН

Вашінґтон. — У середу ввечорі, 17-го лютого, президент Билл Клінтон виступив перед Конґресом з економічним пляном, згідно з яким весь тягар нового підвищення податків повинен лягти на плечі тих, хто заробляє від 30,000 дол. на рік і більше.

Президент Билл Клінтон

Економічний плян, спрямований в першу черґу на зменшення бюджетного дефіциту, зазнав різкої критики республіканців, що зразу ж змусило Президента зайняти оборонне становище. Лідер республіканців у Сенаті Роберт Дол нагадав про передвиборчі обіцянки Клінтона і про іронічну репліку, що прозвучала тоді з табору республіканців, адресовану представникам середньої кляси: „Тепер вважайте на свої гаманці!" Президент запевнює, що завдяки його програмі середня кляса не просто стане віддавати більше грошей державі, але побачить довгождані зміни в економіці, що в кінцевому підсумку приведе до підвищення його добробуту.

Заступник секретаря Департаменту фінансів Роджер Олтмар повідомив напередодні виступу Президента, що підвищення податку на бензину та інші види палива не ляже тягарем на платників податків. Родини, які заробляють до 75,000 дол. на рік втратять не більше 10 дол. у місяць.

Підвищиться також податок з виплат соціяльного забезпечення з подруж пенсіонерів, дохід яких становить понад 32,000 на рік.

Президент має намір підвищити на 3.5 відсотка податок з прибутку осіб, які заробляють понад 250,000 дол. на рік і які кваліфікуються як мільйонери.

Знайомлячи у середу Конґрес зі своїм економічним пляном, Б. Клінтон пообіцяв повністю скасувати багато проблем. Але Президентові явно бракувало мужности, щоб поставити хрест на десятках інших програм, на які також видаються великі гроші.

Біржа вже реаґує на економічний плян Президента

Ню Йорк. — У вівторок, 16-го лютого, нюйоркська фондова біржа відреаґувала на обіцяні президентом Б. Клінтоном економічні зміни таким посиленим розпродажем цінних паперів, якого не було від листопада 1991 року.

„Якщо програму Клінтона буде прийнято, то вона просто зруйнує будь-які надії на оздоровлення економіки в цьому році", — вважає Майкл Метц, провідний спеціяліст компанії Ліпенгаймер і К. На думку аналітиків, програма оподаткування, яку випрацював Білий Дім, передусім позначиться на прибутках корпорацій. А оскільки саме корпоративні прибутки були головною причиною пожвавлення в економіці, починаючи від осені минулого року, то нова економічна політика Б. Клінтона відразу унеможливить цей позитивний процес.

У вівторок особливо активно розпровувалися акції компаній, що працюють в ділянці нових технологій, — саме тих, котрі найбільше відчули на собі економічне піднесення в кінці 1992 року. Лише два тижні тому акції цих компаній перебували на рекордових висотах — і раптом тепер зазнали відразу 3.6 відсоткового спаду.

Індекс Дов — Джонса, котрий віддзеркалює рівень цінних паперів найбільших компаній-виробників, також значно впав — на 82.94 пункта, або 2.4 відсотка, і становив до кінця вівтірка 3303.49. В середу, 17-го лютого, індекс продовжував падати, цим даючи знати про песимістичні наставлення учасників біржі напередодні виступу президента Б. Клінтона перед членами Конґресу з новою економічною програмою.

Тим часом на ринку бондів ще не відбулося помітних змін, і це, на думку спостерігачів, якоюсь мірою засвідчує ще існуючу віру в те, що Президентові врешті-решт вдасться зменшити дефіцит державного бюджету.

Кабінет міністрів бореться зі злочинністю

Київ (УНІАР). — У Кабінеті міністрів України відбулася нарада з керівниками міністерств і обласних державних адміністрацій та правоохоронних органів. У нараді взяли участь голови комісій Верховної Ради України з питань організації виконання постанови ВР „Про стан виконання законів і постанов ВР України з питань правопорядку і заходів щодо боротьби зі злочинністю".

На нараді виступили прем'єр-міністер України Леонід Кучма, перший заступник голови ВР України Василь Дурдинець, міністер внутрішніх справ Андрій Василишин, голова Служби безпеки Євген Марчук, генеральний прокурор Віктор Шишкін і інші урядові особи.

Повідомлено, що в 1992 році скоєно близько 500,000 злочинів. Засуджено лише третину тих, хто скоїв злочини, а слідство решти справ ще не закінчено.

Кабінет міністрів України дозволив розширити на 21,000 осіб чисельність підрозділів Міністерства Внутрішніх Справ. Піднімалися також питання щодо створення податкової міліції, військової міліції у складі збройних сил України.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
Svoboda (201) 434-0237 UNA (201) 451-2200
Subscription 1 year — $40.00 6 months — $22.00 3 months — $12.00
UNA members 1 year — $15.00 Change of address — $1.00 Make check or money order payable to: Svoboda
Postmaster: Send address changes to:
Svoboda, 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
Tel.: (201) 434-0237, (201) 434-0807, (201) 434-3036
Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.
Передплата на рік $40.00, на півроку — $22.00, на 3 місяці — $12.00
Для членів УНСоюзу $15.00 річно. За кожну зміну адреси — $1.00
Чеки і money orders виставляти на: Svoboda
P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Заклик Президента до народу

У понеділок, 15-го лютого ц. р., о 9-ій год. вечора усі телевізійні станції передавали 10-хвилинну промову президента Билла Клінтона, яка була закликом до народу, щоб він підтримав Президента в його змаганні до зрівноваження державного бюджету, що виявляє астрономічний дефіцит, нещастя економіки країни. Заклик був стилістично гарний, патріотичний, але втримяний у загальникових твердженнях та дуже загальникових реченнях про задумані реформи. Стрижнем цього заклику були ,,пожертви", що їх повинні принести всі верстви народу у справі, яка стосується всієї країни і всього народу. А втім, під час своєї однорічної передвиборчої кампанії теперішній Президент, тодішній губернатор стейту Аркенсо ані разу не говорив про потребу ,,пожертви". Навпаки, запевняв, що його плян на уздоровлення хворої економіки стимулюватиме промисел і торгівлю, створить сотні тисяч нових варстатів праці та принесе особливі блага середній клясі суспільства. Ставши президентом Билл Клінтон уже відкликав обіцянку, що будуть обнижені податки для середньої кляси. Тепер, у своєму заклику Президент заспокоював цю середню клясу, яка становить більшість населення З'єднаних Стейтів Америки, що 75 відсотків тягарів санаційного нового бюджету впаде на осіб із прибутками поверх 100,000 дол. річно.

Президент не згадував по імені нікого із своїх попередників у Білому Домі, але його згадка про ,,останніх 12 років" стосувалася президентур Роналда Реґена і Джорджа Буша. Ні словом не згадав про Конґрес, дармащо щорічний бюджет держави пред'являє Президент, але схвалює Конґрес і Конґрес за президентури Джорджа Буша мав більшість демократів в обох палатах Конґресу. Під тиском від цієї демократичної більшости Буш зламав своє приречення виборцям, що він не підвищуватиме податки, пішов на компроміс з Конґресом, погодився на підвищення податків і це закидали йому, як смертельний гріх. Билл Клінтон урядує від 20-го січня цього року, зламав свою обітницю ,,середній клясі" і вважає, що все в порядку.

Поки ці рядки дійдуть до читачів — Президент пред'явить уже свій бюджет — грубезну книгу — Конґресові і можна буде коментувати його, спираючися на цифрах, а не загальникових фразах. Справедливість наказує признати президентові Клінтові, що його критика на адресу фармацевтичного промислу із страшенне дорогими ліками, та його критика теперішньої системи опіки над здоров'ям, яка насправді не є такою опікою, — ті його погляди йдуть по лінії інтересів найширших верств суспільства, за винятком верстви, яка не дбає про бідних.

Чому президент Клінтон уважав за відповідне звернутися до народу зі закликом — помогти йому і принести пожертви? Бо — за голосами преси й телевізійних коментаторів — у широких колах суспільства, зокрема й особливо у середній малозаможній клясі — настав острах перед заповідженими податками. Це правильний погляд президента Клінтона, що в економічній кризі країни найбільші жертви повинні понести люди багаті. Але підвищення податку від ґазоліни та оливи для огрівання домів вдарить найбільше саме по цій середній клясі. Авто в Америці не є предметом люксусу, що його можуть дозволити собі багаті люди, а засобом пькомоції усіх працюючих людей, які не мають іншого доїзду до місця заробіткової праці.

Демократична партія завжди мала більше зареєстрованих членів, як партія Республіканська. Демократи завжди закидали республіканцям, що вони сприяють багатирям, а не бідним. Було і є у цьому чимало демагогії. Але правдою є, що за демократичних президентів Дж. Ф. Рузвелта, Дж. Картера і тепер Б. Клінтона говорять більше про незаможну ,,середню клясу", як говорилося за президентур Ніксона, Форда, Реґена чи Буша. Було б нещастя, якби Клінтон хотів, рятуючи дефіцитовий бюджет, поменшити користі з того соціяльного забезпечення, що його створив Рузвелт. Сенатор Патрік Мойніґен правильно зареаґував: ,,Не рухайте 'соціяльного забезпечення".

ОФІЦІЙНІ ЧИННИКИ Білого Дому заявляють, щоб провести в життя передвиборчу обіцянку президента Билла Клінтона про запевнення охорони здоров'я для всіх американців на це потрібно від 30 до 90 біл. дол. річно. Урядові службовці з цього приводу розглядають десятки можливостей нових оподаткувань для придбання потрібних фондів. І це все в додатку до податків, про які говорить Президент, що мають призначення для розбудження економіки країни та зменшення державного дефіциту.

УКРАЇНА І НАТО

Осип Труш

У листопаді 1991 року відбулися в Римі наради 16-ох членів НАТО (Північно-Атлантичний Оборонний Союз), на якій винесено нові постанови і напрямні цієї організації, пристосовуючи до нової політично-військової структури після розвалу СССР.

На форумі цих нарад оговорено й прийнято нову структуру числа збройних сил, змінено дотеперішню тактику розгортання військ і нові завдання командного складу. І рівночасно достосовано ці зміни до зредукованих збройних сил, переорганізовуючи бойоздатність спеціяльних частин до наглих маневрів і скорих ударів, щоб бути приготованими захистити Східню Европу й інші країни від етнічних заворушень.

У процесі цієї перебудови НАТО відбулися наступні наради 16-ох членів у Брюсселі 10-го березня 1992 року, де запрошено до участи крім постійних 16-ох членів, 35 держав, у цьому числі міністра закордонних справ України Анатолія Зленка. Завданням цих нарад було створити поруч НАТО, Раду Північно-Атлантичного Співробітництва (РПАС), завданням якого було встановити відносини справжнього партнерства між державами НАТО і країнами Центральної і Східньої Европи. В результаті цього було те, що Україна увійшла як рівноправний партнер в структуру РПАС. Позитивним явищем на цих нарадах було і те, що НАТО виявив турботи конфліктом між Азербайджаном і Вірменією, рівночасно висловлено готовість вислати військові відділи на випадок потреби, щоб припинити кровопролиття у Нагорно-Карабаху. Це саме відносилося до конфлікту в Югославії.

Маючи за собою заслуги ставати на сторожі Заходу перед постійною загрозою Варшавського Пакту під контролем СССР, почавши від 1967 року, можна було припускати, що НАТО буде виконувати свою ролю в нових обставинах. Однак, так не сталося, бо вже при кінці 1991 року і на початку 1992 року, можна було завважити ряд відосередніх сил, що їх перша почала Бельгія, які послабили його структуру і заплановане завдання. Цей процес продовжується, і якщо його не стримають, то це може звести НАТО до становища паперового тигра, з яким ніхто не буде серйозно рахуватися.

Водночас, беручи до уваги, що упадок СССР докорінно змінив ситуацію на Сході Европи, немає причини припускати, що НАТО стало пережитком минулого, коли дві надпотуги стояли в повному воєнному поготівлі протягом 43-ох років. Ситуація у світі не надто змінилася, бо маємо в сучасну пору на земській кулі 48 країн, де може спалахнути війна. А почавши від 1988 року Організація Об'єднаних Націй перевозить 14 миротворчих операцій в різних частинах світу. Безперечно, що потреба втримання мирних стосунків між воюючими сторонами буде збільшуватися, беручи до уваги захитаний мир у світі.

Українську сторону цікавить спроможність НАТО захистити Україну, тоді коли вона погодиться на пропозиції ,,Старту-1" і, згідно з вимогами Заходу і Росії, віддасть другу частину стратегічної ядерної зброї, себто тих 176 стратегічних ракет, які знаходяться на території України, що дотепер і в майбутньому були оборонним щитом і важливою дипломатичною картою в руках українського Уряду. І цілком правильне становище України, коли вона домагається належної гарантії і захисту своїх державних інтересів Заходом, якщоб зайшла така потреба.

І саме тут виринає питання гарантії, які мав би дати нам Захід. Немає потреби проаналізовувати такі гарантії у світлі спроможностей у сучасну пору в НАТО і Заході. Візьмім, наприклад події в Боснії, де маємо наглядний доказ, що собою уявляють намагання бльоку Заходу на ліквідацію нелюдських знущань над населенням Боснії сербами. Вони чисткою ,,етнічного чищення" осягнули перевагу над мусулманськими боснійцями, цілковито ігноруючи НАТО і Захід, бо побачили, що там немає не тільки рішучости, але що найважливіше пляну проти акції і цілковите безголов'я, як властиво запобігти сербським імперіялістичним плянам. І тому НАТО і Захід втратили цей моральний і політичний доробок протягом свого поверх 43-річного існування, як заборону й охорону Заходу перед комуністичною навалою.

Коли зупинимося над гарантією Україні, то тут треба ствердити, що на таку гарантію не можемо багато розраховувати. Ситуація може змінитися, але краще нам забезпечити своє становище власними силами, шукаючи партнерів, от хоч би Туреччину і країни близького Сходу і не ставити всецілу ставку на допомогу Заходу, який виявився кволим і не всилі виконувати заплянованих завдань. Це особливо стосується НАТО і РПАС. Яку місію буде відігравати НАТО в майбутньому тяжко нині устійнити, однак ці надії, які наш Уряд ставив на нього, виглядає, не мають будь-яких перспектив.

Цікавий гість у Торонто

Ліда Палій

Заходами Об'єднання Українських письменників ,,Слово" та редакції журналу ,,Молода Україна" у січні цього року відбувся в Торонто вечір, на якому виступив літературознавець і письменник Михайло Слабошпицький з Києва з доповіддю про сучасну літературу в Україні. Хоча була погана погода прийшло багато слухачів і розвинулася жвава дискусія, зокрема на тему останніх контроверсійних виступів молодшого покоління на пленумі Ради Спілки Письменників України.

М. Слабошпицький незвичайно працьовита людина. Крім праці у літературознавстві, він знаходить час на редагування ошатного журналу ,,Вавилон". Це видання завдяки йому стало цікавим і поширило зміст не тільки на фільмове мистецтво, але й на малярство й культуру. Він також активний член Ради Спілки Письменників.

На Всесвітньому Форумі призначено М. Слабошпицького екзекутивним директором Української Всесвітньої Координаційної Ради.

Незважаючи на всю діяльність, наш гість залишився людиною дуже скромною і нерадо говорить про себе. М. Слабошпицький родом з Черкащини, вивчив журналістику в Київському університеті, звідкіля його виключили за патріотичні настрої у 1967 році. Однак у 1971 році, йому таки вдалось ці студії закінчити.

У роках 1965—75, М. Слабошпицький працював у журналі ,,Молода гвардія". У сімдесятих роках його нагороджено республіканською премією ім. Олександра Білецького в галузі критики. Коли в роках 1975—83 став завідувачем критики при ,,Літературній Україні", Слабошпицький не дав себе перевиховати тодішній системі і залишився літературознавцем з витонченим смаком, помагав багатьом українським талановитим письменникам. Тоді, у брежнєвську добу, він відважився, між іншим, підтримувати Дзюбу й Драча, які були в неласці. Опублікував він також позитивну рецензію на збірку Ліни Костенко ,,Неповторність", яка тільки що появилась в сигнальному примірнику і цим посприяв виходові цілого накладу у світ. Очевидно за це не обійшлося йому без атак від ЦК партії.

Наш літературознавець працював ще якийсь час у журналі ,,Всесвіт", опісля його запрошено до редакції ,,Вітчизни". Там його як ,,екстреміста" після дев'ять днів праці, звільнено.

М. Слабошпицький не забував і про громадську працю. Він був одним із засновників ,,Народнього Фронту", який постав у надрах Спілки Письменників і який швидко перетворився в Рух. Він також став членом Організаційного комітету, який виготовляв проєкт програми Рух. До часу розколу цієї організації редагував літературну сторінку ,,Народньої газети".

У вісімдесятих роках наш автор почав публікувати не лише розвідки в періодиці, а й власні книжки. Перше появилася збірка ,,Літературні профілі", в якій він між іншими обговорив творчість талановитих, але й переслідуваних письменників — Григора Тютюнника та Віктора Близенця. Далі вийшла його книжка про Естонію ,,Гілка ялівцю Саарема", опісля літературно-критичний нарис ,,Роман Іваничук", у якому він дав цікавий портрет цього львівського майстра історичного роману. Книжка легко читається й є приступною широкому колові читачів. Автор, відвідавши Львів, де працює Р. Іваничук, прекрасно відчув атмосферу міста та поетично змалював її. Він пише: ,,Ми блукаємо цим дивовижним містом, яке вражає в старих кварталах кожним своїм будинком, кожною меморіяльною дошкою, кожним давнім гербом і кожним каменем, напружує фантазію, бо так прагнеться уявити, що ж і коли тут діялося; і раптом посеред цієї осені, у вузьких, давно забрукованих вуличках, зобабі затиснутих потемнілими стінами почали виразно вчуватися далекі голоси людей, які жили тут давно і давно померли (...) Той день з Іваничуком у старому Львові стоїть у моїй пам'яті прекрасним сном. Тим сном який, даленіючи, полишає по собі настрій, ,,схожий на тиху музику".

У цих роках також появляється роман есей ,,Марія Башкірцева" про визначну малярку кінця XIX століття, яка походила із зросійщеного українського дворянства Полтавщини. Башкірцева провела більшість свого короткого життя у Франції. М. Слабошпицький спирався частинно на щоденники молодої малярки та на інші джерела про неї, й напевно доводилося йому й домислювати. Автор — ерудит, він добре ознайомлений із світовою літературою, філософією й мистецтвом. Він вмілов відтворив атмосферу паризької богеми того часу.

(Закінчення на стор. 3)

ДОЛЯ ,,ГОЛОСУ"?

Микола Вірний

Поява на голубих екранах України американської україномовної півгодинної телепередачі ,,Вікно в Америку", зовсім слушно може викликати у довголітніх, відданих слухачів питання: ,,А що з ,,Голосом Америки"? Чи зчасом та радіостанція, що разом з багатьма своїми співробітниками стала легендарною, повністю, з усіма своїми різномовними відділами переходитиме на телепередачі?

Завважимо, що питання переходу на хвилі телезв'язку заснувало так давно, як існує телебачення. Про це думали також і деякі попередні керівники українського відділу радіо ,,Голос Америки", зокрема Михайло Терпак, його заступник Дмитро Корбутяк і їхній наступник Микола Францюженко. Вже чверть століття тому вони не тільки говорили про цю неминучу необхідність між собою, а й в своїх офіційних рекомендаціях на майбутнє, які подавались до вищого керівництва радили, що уже тепер розпочинати підготову відповідних кадрів.

Що перехід на хвилі голубих екранів буде, в цьому, можливо, можна й не сумніватись. Питання — коли? Очевидно, що зразу, навіть нашій країні з її сьогоднішніми бюджетними труднощами ліпше й не думати. В плануванні цього переходу треба буде мабуть керуватись народною мудрістю ,,тихше їдеш далі будеш!"

На наш погляд, радіостанція ,,Голос Америки" проіснувавши 51 рік, можливо існуватиме ще яких чверть століття. Ми можемо тільки припускати...

А щодо радіопересилань, то про це вже не раз говорив теперішній керівник українського відділу ,,Голосу Америки" Володимир Біляїв. Свого часу з ним провів розмову спеціяльний кореспондент ,,Літературної України" Юрій Пригорницький. Це інтерв'ю появилось в ,,Літературній газеті" з 30-го квітня 1992 року, ст. 7.

Там дослівно сказано: ,,...Не лише зміни в Україні, а й узагалі радикальні перетворення в Східній Европі, крах комуністичної системи в територіяльних межах колишнього Радянського Союзу, безперечно є підставою для того, щоб увесь спектр міжнародного радіомовлення Сполучених Штатів Америки було переглянуто. Проте, попри всі реформи, 'Голос Америки' в ефірі лишатиметься".

Про це, дещо іншими словами, говорив В. Біляїв, відповідаючи на питання ,,Чи вільна преса України зараз не відбирає ваш хліб? Чи не скасують український відділ 'Голосу' через, так би мовити, відсутність потреби, — адже про все можна прочитати в українських газетах?"

Відповідь була щирою і прямою. ,,...Не скасують у першу чергу через те, що наше головне завдання як відділу 'Голосу Америки' — розповідати про суспільство в ЗСА — залишається незмінним і не залежить від політичної ситуації в країні, куди транслюються передачі. І ще одна причина, завдяки якій ми почуваємо себе 'поза конкуренцією' порівняно з пресою в Україні: ми подаємо матеріяли під іншим кутом зору, 'по-американськи', тобто стисло, цікаво, залишаючи слухачеві право самому робити висновки. До речі, щодо вірогідности 'Голос' набагато надійніший, ніж популярні американські комерційні радіостанції. Вони, в гонитві за сенсаціями, часто припускаються помилок. Ми ж пропускаємо новину в ефір тільки за умови, що маємо не менше трьох підтверджень її вірогідності. В одній з перших передач 'Голосу Америки' було проголошено: 'Новини можуть бути добрі, новини можуть бути погані, але вони мають бути правдиві' ..."

Цього гасла, цієї вимоги до самої себе, ця радіостанція дотримується сьогодні. І можна не сумніватись, що цього вона дотримуватиметься до кінця свого існування.

Сьогодні вже не єдиний ,,Голос Америки" вийшов в етер українською мовою. Вже давно веде свої пересилання радіо ,,Канада", радіо ,,Рим", а минулого року долучились в ефірі українською мовою також Бі-Бі-Сі Великобританії, радіо ,,Варшава"... Дуже можливо, що їх більше. Мала й радіостанція ,,Дойтше велле" — (,,Німецька хвиля") розпочати передачі українською мовою.

Раніше, перед ,,Відлигами", ,,Голос Америки" і ,,Радіо Свобода" немилосердно заглушували. І все ж, навіть у ті лихоліттії ро-

(Закінчення на стор. 3)

Осип Зінкевич

ЗАКІНЧУЄТЬСЯ ПЕРЕСЕЛЕННЯ ДІТЕЙ З ЧОРНОБИЛЬСЬКОЇ ЗОНИ

III

Батьки ніде не могли влаштуватися і, подолавши загороди і колючі дроти, нелегально повернулися в рідне село. До них, опинившись у безвихідній ситуації, продерлася теж нелегально, і Віра з дітьми. Кожного тижня дітей забирають в село Діброва поза зоною, де вони живуть в гуртожитку і ходять до школи. На вікенди привозять дітей назад в Іллінці. В хаті живе її сестра Дуся з чоловіком Віктором і сином Артемом і її батьки — мати і батько. Восьмеро осіб — в неможливих обставинах під кожним оглядом у двох кімнатах цієї сільської хати! Віктора і Дусі ми не застали, вони поїхали в Гостомиль оглядати квартиру, в яку вскорості мали переселитися.

Приходять батьки Віри, вітаються, розмовляють доброю українською мовою з білоруським акцентом (звідси всього 18 км від білоруського кордону), приносять їжу, яку готовили в якійсь іншій хаті. Ставлять на стіл великі миски — м'ясо, картоплю, вареники. Кожному дають ложку і ми всі їмо з однієї миски, як колись, традиційно, їли в українських селах. І та одна, спільна миска, зближувала людей, творила сильну родину, якій важко було розлучатися, запускала сильні коріння, які пов'язували якимись невидимими вузлами ту родину, спільноту.

На поличках у хаті (яких і не так багато) нічого не видно закордонного. Про вантажі з літаків ,,Мрія" вони можуть лише мріяти і бачити їх лише на телебаченні. До цих людей, Богом і людьми забутих, майже нічого не доходить. Якщо поцастить — раз в тиждень з'явиться якась машина і підкине дещо з продуктів. І це все.

Ми розмовляємо і ці люди дивляться на нас сумними очима — і не знають від кого чекати порятунку — чи від мене, якогось дивного ,,американця" який, якимось чудом вже втретє попадає в цю заражену смертю зону, чи у представника влади Гончаренка. Говоримо, розпитуємо. В очах Віри виступають сльози: майже втрачене молоде життя, без жодної перспективи на краще майбутнє, життя без майбутнього, за колючими дротами. Як жити їй? Що чекає її дітей? Які будуть наслідки у їхньому житті?

Їхню долю вирішує представник державної влади: — Віктор і Дуся з сином, — говорить авторитетним голосом, повним почуттям відповідальности, Гончаренко, переселяться до кінця грудня. У Гостомилі чекає на них квартира, всі формальності полагоджено. А вам доведеться чекати до вересня 1993 р. До того часу ми збудуємо окремий будинок і тоді ви, Віра, з дітьми будете жити з батьками. Згідно з законом, ви окремої квартири отримати не можете...

У хаті наступила гнітюча мовчанка. Віра закрила обличчя руками. Всі надії, всі сподівання, що вже вскорості зможе вирватися з цієї зони, із-за цих колючих дротів і почнати нове нормальне життя, розвіялися. Ще рік чекати... Скільки можна? Як довго можна так жити?

Оксанка слухала нашу розмову, злізла з печі, підійшла до мами, обняла її, і притулилася до неї. Якимись розгубленими дитячими очима дивилася на нас. Всі мовчали.

— А може б ми вирішили це питання по-іншому, — перериваю мовчанку і звертаюся до Віри, — Віра, чи ви були б згідні віддати дітей до вересня Дусі? Ви зможете їх відвідувати, побувати з ними?

Це, мабуть, звучало жорстоко. Віддати своїх дітей комусь іншому, нехай і рідній сестрі, це не легко. Обличчя Віри залляли сльози. Вона притиснула до себе доньку, подивилася на неї якимись переляканими очима, перевела погляд на своїх батьків, на Гончаренка, представника влади, і зупинила на мені. З її уст ледве-чутно вирвалося:

— Віддам... виходу іншого немає...

— Ми все зробимо, щоб ваші діти жили нормальним життям, — зворушений кажу їй.

Віра витерла сльози і в перше за цих дві години у їхній хаті, побачив усмішку на її обличчі.

Ми готові були йти, але вона нас зупинила: — Підождіть, я мушу подякувати за подарунки для дітей. Що ж мені написати?

Сіла і написала:

,,Сестрицтво св. Ольги при св. Андріївській православній церкві у Вашінгтоні, ЗСА.

Я, Невгад Віра Іванівна одержала Ваш подарунок, вдячна за увагу, бажаю всім американським людям миру, злагоди, благополуччя. З повагою до Вас, Віра.

Іллінці, Чорнобильський район, 1 грудня 1993 р."

Звідти ми поїхали до родини Микитенків, в яких є кількарічна дитина. Зустрінула нас мати дитини Надія і її батьки. У них було простіше: для них вже є помешкання і вони переселяться до нового року. Я передав їм подарунок, як і попередній родині, та фінансову допомогу ЗУАДК.

• • •

Деякий час ми їхали мовчки. На власні очі ми побачили людські трагедії, болі, безперспективність, те що імперія залишила Україні у спадщину. Є самостійна держава і в ній далі живуть тисячі і тисячі таких як Віра, тисячі і тисячі таких дітей, як Артем з сумними чорнобильськими очима, Оксана й Ігор. У десять років свого дитячого життя їм доводиться тижнями жити в гуртожитку і чекати, щоб хоч на якийсь час побачити рідну маму? Невже це життя? Невже це легко? Невже це нормально?

Ми минали гарні Чорнобильські поля засіяні першим снігом, мертві села, до болю тривожну кругом тишу, ці страшні українські ,,Ghost Towns".

Нашу мовчанку перервав Гончаренко:

— Ми бачили Віру, — каже він, — коли переступили поріг їхньої хати — сумні очі, безнадійність. Цій молодій жінці кінчалося життя. І ось наступила зміна. Ми спільно, ви і я, дали цій людині надію, перспективу життя, перспективу для її дітей. Чи бачили ви її обличчям коли ми прощалися? Усміхнене... очі повні надії... вони немов ожили...

59-ий Відділ УНС в Бріджпорті

В неділю, 17-го січня, в залі церкви св. Покрови відбулися Загальні збори членів нашого відділу. Після ділових звітів та дискусії Загальні збори одноголосно уділили абсолюторію уступаючій Управі і на 1993 рік вибрали Управу в такому складі: Д. Стець — предсідник, П. Бойчук — заступник предсідника, Т. Сливінський — фінансовий секретар, І. Гайда — протоколярний секретар і заступник фін. секретаря, В. Менійчук — касир. До Контрольної комісії перевибрані: В. Пелещук — голова, члени М. Ірошків і Б. Романів.

Дискусія та пропозиції про плани праці та приєднування нових членів була дуже жвава та конкретна, в якій брали участь більшість присутніх членів. Управа вірить, що якщо наш Відділ буде активний в громаді, тоді буде легше приєднати нових членів. Крім приготування союзового пікніку, Свята Матері і Св. Миколая рішено, що Управа рішить, що і коли спонзорувати.

Загальні збори теж рішили призначити 1,000 дол. на добровільні цілі із таким розподілом: 500 дол. на друкування шкільних підручників в Україні, 250 дол. на шпиталь в Києві для жертв чорнобильської трагедії та 250 дол. на шпиталь ім. Митрополита Шептицького у Львові.

Після зборів відбулася традиційна товариська гостина із напитками та перекускою разом із місцевим Відділом СУА. До веселого настрою додала оркестра „Обереги", члени якої якраз віджджали в Україну.

Фінансовий секретар Т. Сливінський та інші члени Управи дбають про те, щоб річні збори все відбулися точно і цікаво, кожного року приєднує нових членів і кожного року наш Відділ призначує пожертви на добродійні та громадські цілі.

І. Г.

Товариство св. Андрія Первозванного — перші два роки

19-го грудня в готелі Марріотт у Соммервіллі, Ню Джерзі відбулись Річні збори українського православного Товариства св. Андрія Первозванного. Ця організація була заснована рівно два роки перед тим у тому самому місці групою православних українців, які вирішили присвятитися справі допомоги у відродженні Української Автокефальної Православної Церкви в Україні.

За два роки свого існування Товариство св. Андрія має за собою великі здобутки. Про це детально розповів у своєму звіті голова Михайло Герець. „Наше товариство є мабуть однією з найменших українських організацій в Америці. Але ми можемо бути лише вдячні Богові, що ті, які стали членами — це високої якости люди, ідейні, віддані справі відродження нашої Церкви в Україні".

Головну увагу у своїй праці Товариство св. Андрія скерувало у чотирьох напрянках: публікація та надсилання в Україну релігійної літератури, добродійна діяльність в Україні, ширення в діяспорі інформації про церковне та релігійне життя в Україні і леґальне оформлення товариства в органах влади ЗСА.

Видавничу діяльність провадило очолене Олександром Вороним і Любою Левицькою Видавництво „Воскресіння", яке є автономною одиницею в організаційній структурі товариства. За два роки діяльности видавництво видало чотири книжки та три релігійно- просвітницькі листки з серії „Світло для світу", надсилає свої видання та видання інших видавництв людям в Україні, що звертаються до нього, друкує і розповсюджує деякі свої видання безпосередньо в Україні.

Добродійну діяльність товариство здійснювало протягом свого існування у тісній співпраці з Всеукраїнським Братством св. Апостола Андрія Первозванного з осередком у Києві. Товариство тричі зверталось до загалу української громади в Америці по допомогу — на проведення спільного свяченого для потребуючих дітей, сиріт, калік, дітей з багатодітних родин і ін. на Великдень 1991 року, на організацію безкоштовних гарячих обідів для самотніх людей старшого віку в різних містах України (ця програма розпочалась у листопаді 1991 року і триває досі) та на влаштування свята св. Миколая для обездолених дітей у цьому році. Усі три заклики мали дуже добрі наслідки. Тисячі дітей, молоді і бідних пенсіонерів скористали з щедрости їхніх заокеанських братів і сестер. У відповідь на прохання товариства, на фонд харчової допомоги старшим віком українцям призначив 10,000 дол. ЗУАДК. Влітку минулого року завдяки заходам М. Гереця з запасів компанії Фуд ріковері сентер товариству було дозволено вибрати харчів, якими виповнено 20-фунтовий пакунок і переслано його до Києва. На перевезення дав фонди Державний департамент.

Крім допомоги потребуючим, товариство організувало технологічну допомогу, надсилаючи розмножувальну, комунікаційну й іншу техніку Всеукраїнському Братству, відділам братства, Львівській та Івано-Франківській Духовним Семінаріям.

Влітку минулого року голова товариства здобув від Департаменту оборони ЗСА дев'ять військових санітарних машин (амбулянсів) з надвишки американських збройних сил у Німеччині та ще три такі машини для використання їх на запасні частини. Три з цих амбулянсів передано київському, чернігівському та полтавському братствам, решту дістали у своє розпорядження лікарні, що обслуговують переселенців з Чорнобиля.

Допомогу в різній формі організували і надсилали в Україну і інші члени товариства.

Ділянку інформації вів Олександер Воронин, видаючи бюлетень „Благовісник відродження УАПЦ", що виходив двічі на місяць, починаючи з Різдва 1991 року. Матеріяли до бюлетеня надходили безпосередньо з України у формі офіційних церковних документів, повідомлень про діяльність братства та парафій, листів до товариства і Видавництва „Воскресіння". „Благовісник" був єдиним в діяспорі джерелом регулярної інформації про церковно-релігійне життя в Україні. Бюлетень був також своєрідним мостом для нав'язання контактів між українськими православними парафіями, організаціями й окремими людьми в діяспорі та в Україні.

Протягом 1991 року виконано працю над статутом товариства. Завдяки стараням М. Гереця товариство було зареєстровано 11-го грудня 1991 року у стейті Ню Йорк, як неприбуткову корпорацію. 9-го червня податкове управління ЗСА звільнило товариство від оподаткування, а тим самим усі пожертви на його діяльність можна відтягнути від податків.

Найновіші заходи М. Гереця скеровані на реєстрацію товариства в Агенції для міжнародного розвитку, що дасть можливість товариству діставати від американського уряду допомогу для наших цілей в Україні.

Звіти інших членів доповнили картину багатогранної цінної діяльности, проведеної для здійснення мети товариства — допомагати у відродженні Української Автокефальної Православної Церкви в Україні та в духовному відродженні українського народу.

Учасники річних зборів висловили признання голові М. Герецеві за його невтомну і багатоплідну діяльність, О. Воронинові за його працю у видавничій ділянці, Дмитрові Грушецькому за ефективне ведення секретарської ділянки та Віталієві Візирові за ведення фінансів.

Діяльність товариства в майбутньому буде зосереджуватися головним чином на всесторінній підтримці українських православних духовних семінарій і на добродійній діяльності, особливо на продовженні й поширенні харчової допомоги старшим віком самотнім людям.

Збори вибрали Управу в такому складі: М. Герець — голова, Ганна Парубченко — заступник голови, О. Воронин — заступник голови і керівник видавничого сектору, Д. Грушецький — секретар, В. Візір — касир. Раду директорів: М. Герець, О. Воронин і Л. Левицька та Контрольна комісія: Василь Парубченко, Алла Герець і Галина Грушецька.

Адреса товариства: St. Andrew's Ukrainian Orthodox Society, Inc., 16 Venezio Ave., Albany, N. Y. 12203

Адреса Видавництва „Воскресіння": Resurrection Press, P. O. Box 168, Kensington Md. 20895.

Учасник зборів

Цікавий...

(Закінчення зі стор. 2)

Може тому, що йому було заборонено подорожувати „в просторі", він пішов „у глиб", в науку й знання.

У цьому романі є поетичні описи природи України. Ось уривок: „Марія встає з ліжка і виглядає у вікно. Перед визиром лежить укрита легким туманцем діброва, що підступає аж до Ворскли. До діброви пливуть хвилі споловілого жита, в якому звільна походжає лінивий вітер".

У 1991 році появилася коротка повість М. Слабошпицького п. з. „Душі на вітрах" про сьогоднішній дитячий будинок-інтернат, який не дуже змінився від того часу, коли в нім жили діти-жертви тоталітарної системи. Повість складається з окремих епізодів, пов'язаних із темою інтернату. Персонажі й діялоги, а іноді й філософічні роздумування є природні, немає тієї нещирости, що бувала в соцреалістичних творах. Розв'язка конфлікту залишена читачеві. І знову бачимо поетичні описи природи, такі типові нашому авторові, як ось: „вогненною сльозою покотилася зоря з небес".

Короткі оповідання нашого автора можна знайти у збірках наукової фантастики. Однак, чи не найбільше уваги й любови він присвятив книжечкам для дітей. Таких книжечок досі появилося шість. Оповідання безперечно малятам цікаві. Приємно бачити у героїв гарні українські імена, як Катруся, Ромчик, Яринка, Данилко, Богданчик, а не якісь зросійщені Віті, Вані й Саші. Герої щасливі, жадні учитися й у них різні пригоди, що вчать їх добра. Дія відбувається найчастіше в селі, або в природі, куди залюбки приїжджають і міські діти. Є й казки про місто, як ось цікаве оповідання „Дерево на тротуарі". Слабошпицький вміє дивитися на світ очима дитини. Ось уривок одного оповідання: „Над нашою хатою пролітають лісові вітри. Вони починаються десь далеко в гущавинах і летять над верхівками дерев сюди. Зупиняються перепочити на подвір'ї, а далі знову беруться в дорогу. Коли я заплющую очі і слухаю пошум дерев, мені здається, що у вітрів зелені обличчя і зелені крила. А з рота в них вилітає зелений дух".

Під цю пору М. Слабошпицький працює над романом „Никифор" — про нашого маляра-примітивіста з Криниці. У січні цього року М. Слабошпицького висунено на здобуття премії ім. Лесі Українки за його повість „Душі на вітрах" та збірки дитячих оповідань „Озеро Олдан" і „Папуга осінньої гілки".

Про нашого гостя Анатоль Дімаров пише: „Михайло Слабошпицький вчить лагідно всміхатися, промовляти ласкаві слова, любити одне одного". І справді, таке враження виносить, кожний, хто познайомиться з нашим автором.

Доля...

(Закінчення зі стор. 2)

ки „Голос Америки" мав, в середньому, яких п'ять мільйонів слухачів. Сьогодні він має щонайменше 35 мільйонів, а то й більше. Тепер слухає більше хоч би тому, що „Голос Америки" придбав собі нову антену — „тарілкоподібну", яка приймає радіопередачі через супутник зв'язку. Тим часом місцеві передачі в Україні в точно визначений час передають програму „Голосу Америки" слухачам, яка не заглушується.

В Україні український відділ „Голосу Америки" має тепер свого постійного кореспондента, який кожноденно подає різні матеріяли, які використовується у програмах.

Щоправда раніше було більше годин пересилання українською мовою. Був час, коли було п'ять годин. Одна з них на Далекий Схід. Припинилась вона, ця далекосхідня година, не стільки через бюджетні ощадження, як тому, що впродовж років наші слухачі на Далекому Сході, українці Зеленого Клину, ні одним листом не відгукнулися на україномовні радіопередачі „Голосу Америки". При чому деякі з вищих кіл відвідувачі з України кілька років обіцяли, що використають свої зв'язки, мовляв, щоб зареагували на передачі...

Сьогодні таланти українського відділу „Голосу Америки" використовуються в телепередачі „Ворлднету". Це ластівка, перша ластівка на телехвилях і голубих екранах... І, можна не сумніватись, що від реакції на передачі „Голосу Америки" і „Ворлднету" залежатиме чи їхні україномовні редакції матимуть двогодинну радіопередачу кожного дня і півгодинну телепрограму щотижнево чи більше?

ВИПРАВЛЕННЯ ДРУКАРСЬКОЇ ПОМИЛКИ

У вістці на першій сторінці „Свободи" з датою 18-го лютого про відвідини Л. Лук'яненком Едмонтону треба читати „засуджений на смертну кару".

В НЕДІЛЮ, 14-ГО ЛЮТОГО, парлямент Словаччини 106 голосами з 148 вибрав президентом республіки відомого економіста-реформатора Мігала Ковача. Після вторгнення совєтських військ у Чехо-Словаччину М. Ковач працював звичайним чиновником у братіславському банку, а в час „оксамитової революції" в 1990 році став одним із засновників Руху за демократичну Словаччину, а також міністром фінансів. Згідно з конституцією, президент Словаччини вибирається на 5 років. Він має право розпустити парлямент, призначає прем'єр-міністра і членів уряду і є головнокомандуючим збройними силами.

Свічечка в Пластовій Станиці в Ню Йорку

В суботу, 9-го січня, Пластова Станиця в Ню Йорку зійшлась, щоб спільно відсвяткувати свою традиційну Свічечку з нагоди Різдвяних свят.

В домівці зібралась пластова молодь разом зі своїм проводом, родичами і гостями. Гарно прибрана ялинка і святочний стіл, який приготовила Стефанія Косович, додали до святочного настрою.

Пластову частину Свічечки перевів бунчужний ст. пл. Адам Гапій, ЛЧ. Друг станичний, пл. сен. Володимир Корнага, ЛЧ, відчитав присутнім святочне слово і підкреслив, що ця пластова Свічечка переводиться „у родинному спільному вшануванні новонародженого Дитяти — Ісуса". Він додав, що наші різдвяні святкування відрізняються від тих, „які чуємо щодня в радіо чи телевізії продовж т. зв. бизнесового підготування до Різдва". Друг станичний побажав всім присутнім від себе і цілої Станичної Старшини гарних свят.

Відтак переведено пластову програму — новаки, які вступили до Пласту одержали хустки, а найстарші новачки з 8-го гнізда УПН перейшли до юнацтва.

Святочну частину Свічечки перевів осередок УСП. Старше пластунство виконало сценку „Свят-Вечір у княжому дворі", яку написала подруга Стаха Гойдиш, а після цього слово мала голова Крайової Пластової Старшини, пл. сен. Ольга Кузьмович. Вона підкреслила глибоке значіння Різдва Христового, яке ми святкуємо тут, рівночасно думками єднаємося з нашими пластовими друзями в Україні, які також засвічують різдвяні свічечки. О. Кузьмович засвітила свою свічечку і передала вогонь з неї навколо всім в залі. При палахкотінні багатьох вогників учасники почали колядувати. Жінки з Пластприяту роздали всім присутнім кутю, а для виховників станиці передали від св. Миколая дарунки. Після Свічечки новацтво і юнацтво мали перекуску, яку також приготовив Пластприят під проводом Лариси Гурин, а після цього всі пішли колядувати.

Ст. пл. Галя Кузишин

Ранньою весною на сторінках щоденника „Свобода" появився короткий заклик о. Івана Говгери, пароха села Добряни Стрийського району, допомогти маленькій дівчинці з України — восьмилітній Оксані Дзівідзінській, яка народилася зі скривленим хребетним стрижнем і без трьох ребер. Відгук наших громадян був негайний та щедрий: в короткому часі від професійних осіб і старших, емеритів, зібрано коло трьох тисяч долярів. Дійсно, треба подивляти нашу громаду, яка, незважаючи на десятки, а то й сотні різних закликів про допомогу, відгукнулася, щоб допомогти цій маленькій дівчинці з України.

Операція вдалася!

Парафія Успення Пресвятої Богородиці в Бейоні, Ню Джерзі, ласкаво погодилася спонсорувати приїзд Оксанки і її матері та відступила кімнати в приходстві для їхнього перебування в Америці. Різні парафіяни з Бейону та з парафії свв. Петра і Павла в Джерзі Сиіі допомагали їм фінансово і матеріяльно. Напрочуд швидко американська амбасада в Києві видала потрібні візи, — і при кінці серпня Оксана і її матір були вже в Америці.

Тепер почалася найтяжча частина цієї акції: знайти шпиталь і лікаря, який погодився б зробити операцію при невеликій оплаті. За допомогою д-ра Стефана Ничая з Бейону вдалося підшукати лікаря, який погодився безплатно зробити операцію. Цим лікарем-добродієм був д-р Роберт Вірманн з Савт Оранджу, Ню Джерзі. Сам він ірляндець з походження і вже довший час працює лікарем в Ню Джерзі Ортопідик Клиник в Савт Орандж. Ще в 1988 році, коли у Вірменії був землетрус, він безплатно оперував дітей і молодих осіб з Вірменії і тому радо погодився взяти на себе операцію нашої Оксанки. За його заступництвом і старанням шпиталь теж погодився зробити операцію добродійно — безплатно. Як легко стало на душі, що знайшлися добродії, які зрозуміли невідрадне становище дівчинки з України та обмежені фінансові спроможності української громади в Гадсин кавнті, та погодилися зробити операцію безплатно.

Пересвітлення, бадання, наради — і лікар повідомив нас, що операція відбудеться в першій половині листопада. У вівторок, 3-го листопада, Оксана зголосилася до шпиталя. Там у приготовленні до операції прийшлося її натягати, щоб змягшити хребетний стрижень та запобігти паралічу.

Коли вперше ми з матір'ю побачили маленьку, тоненьку як патичок, Оксанку в залізній „авреолі" довкруг голови, з вагами на ногах і коло голови, коли почули стогін наляканої і в болю дівчинки, то серце аж стрепенулося і заболіло. Але нема ради — треба і це перетерпіти. І тут треба подякувати численним парафіянам з Джерзі Сиіі та Бейону, які цілими днями сиділи в шпиталі, щоб перекладати медсестрам і Оксані та її матері — бо перші ні слова по-українському, а другі ні слова по-англійському не вміли; щоб дати можливість пані Дзівідзінській трохи відпочити і поспати; щоб трохи допомогти Оксані перебути день. Шпиталеві належиться подяка, що дозволив пані Дзівідзінській перебувати безплатно в шпиталі, коло її доні.

Врешті, і це минуло. В середу, 11-го листопада, лікарі зробили операцію, яка цілком вдалася. Хребетний стрижень випростувано та вложено дві тоненькі металеві рурки, щоб знову не гнувся. Витято сім сантиметрів скривленого хребта і споєно його частинами кості з боку. Два дні пролежала маленька „мучениця" під особливим наглядом медсестер; в суботу розпочато терапію — вона вже сиділа і ходила по кімнаті, а у вівторок, 17-го листопада, вона переїхала „додому", в Бейон. За два тижні вона вже бігала по хаті, а до місяця — гей би ніколи і операції не було. Ще два рази прийшлося їхати на пересвітлення і збадання, ще прийшлося Різдво і Йордан в Америці відсвяткувати, але в понеділок, 11-го січня, Оксана — цілком здорова і „проста" — відлетіла з мамою додому, до Добрян. Перед виїздом парафіяни влаштували скромний прощальний вечір та обдарували Оксану ляльками, одягом і т. п. Одна жінка навіть пожартувала: „От бачиш — приїхала бідна, а їдеш додому багата!" А Оксана відповіла: „О, ні — я приїхала сюди крива, а їду додому проста! І перше, куди поїдемо з бабцею, коли вернуся додому, це в Гошів, щоб подякувати Матінці Божій за це чудо!"

Дійсно чудо! Бо те, що в Україні майже неможливе, в Америці звичайне явище. Та для мене чудом є не те, що операція вдалася і вона здорова, але те, що знайшлося стільки людей, які фінансово, морально, навіть датком своєї крови, допомогли українці в потребі, що парафіяни в Бейоні та Джерзі Сиіі широко відкрили свої серця, щоб пригорнути і розрадити цю дівчинку, що знайшовся лікар-американець та шпиталь, які безкоштовно уможливили це чудо. Нехай Всевишній усіх їх винагородить царством небесним за їхню доброту!

о. Роман Мірчук

БЛИЗЬКІ СПІВРОБІТНИКИ генерала Коліна Повелла, голови Об'єднаного штабу американських збройних сил, кажуть, що він заявив секретареві Департаменту оборони Лесові Еспинові, що хоче відійти зі своєї посади два або три місяці перед кінцем його каденції. Він не хоче боронити чи оправдувати зменшення військового бюджету, бо уважає, що воно є надто велике, К. Повелл ще й попередньому секретареві Департаменту оборони Ричардові Чейні згадував про свої пляни, тому існують міркування, що тут певну ролю відіграли інші розходження поміж Об'єднани, штабом і президентом Б. Клінтоном — гомосексуалізм у війську, зменшення військового бюджету та чисельне зменшення військовослужбовців. Одначе виступаючи на телевізійній мережі Ен-Бі-Сі у програмі „Сьогодні" ген. К. Повелл заперечив, що його ранній відхід на пенсію має щонебудь до діла з політикою Президента. Він заявив, що не має жодних проблем із рішеннями президента Б. Клінтона стосовно військових справ, а його власні рішення базуються виключно на особисто родинних справах.

Відвідувачі Українського Музею

Відвідини Українського Музею — (УМ) для українців, що приїжджають до Ню Йорку є одними з тих, що зараховують до „обов'язкових". В суботу, 23-го січня, УМ відвідали проф. Володимир Пилишенко з Рочестеру та Петро Козинець з України. Серед нашої громади проф. В. Пилишенко знаний як мистець та колекціонер. В 1990 році проф. Пилишенко та його дружина Ірма подарували музеєві унікальну колекцію народного мистецтва. Тепер проф. Пилишенко запросив гостя з України — директора Української Ліги Індустріялістів та Підприємців відвідати Український музей.

В музеї відвідувачі зустрілися з членами Будівельного комітету, що якраз кінчали свої наради. Комітет тепер розробляє подробиці кампанії збірки фондів на перебудову вже сплаченого будинку на нове репрезентативне музейне приміщення. Повний ентузіязму гість з Рочестеру привітав працю комітету, розказав про працю прихильників Українського Музею в Рочестері. Проф. Пилишенко також говорив про потребу репрезентативного музею в Ню Йорку, за його словами „в Парижі XX століття", підкреслив важливість Українського Музею для діяспори та для незалежної України.

Комітет приятелів Українського Музею в Рочестері, під проводом великого ентузіяста музею Мирона Руснака, є одним з більших осередків сприяння розбудові Українського Музею. Подібні комітети тепер організуються в інших осередках українсько-американської громади в ЗСА. Метою цієї муравлиної праці є збудувати репрезентативне приміщення для Українського Музею в Ню Йорку. Музей залишиться нашим дітям і внукам, як постійне джерело гордости за нашу культуру та як наявний приклад української присутности в Америці.

Н. Н.